

SNAPSHOTS.

Roofvogels en kraaien.

Niet ver van mijne woning — twintig minuten gaans wellicht — over den Tjiliwong, dwars over de sawahs en slokans ligt, midden in de uitgestrekte, nu droge en dus begaanbare sawah-complexen, een groepje hoge boomen, voornamelijk bestaande uit mangga's. Men heeft daar dichtbij een heerlijk gezicht op den Salak en Gedeh, en er zijn vaak interessante vogels te bespieden.

Op een Zondagmorgen in den oostmoesson lag ik er tusschen de *Melastoma*'s, verwilderde *Coca*-struikjes, *Leed*'s en dergelijk onkruid klimaat te schieten. Er waaide een frissche bries, de lucht was heerlijk droog, de drukkende vochtige broeikaswarmte, zoo aan Bogor eigen, was voor een wijle verdreven.

Boven een sagoboschje staken hoog de grillige takken van een dooden boom uit. Een kleine specht (*Jyngipicus*) kwam er een poosje hameren en plukken, een *Loranthus*-zaaiertje (*Dicaeum*) streek er vluchtig neer, maar opeens zette zich een fraaie witte roofvogel, van de grootte van een duif op het hoogste spitsje van den hoogsten tak en bemestte, in één moeite door, het dankbare sagobosch eronder. Met mijn Zeiss 8×24 kon ik bijna zijn veeren tellen. De vogel maakte den indruk van een witte duif of meeuw. Van onder was de mooie roofvogel helderwit (behalve de buik achter de pooten, die bruinachtig was); ook de vleugels, die hij uitstreckte, blijkbaar om zich te reinigen, waren van onderen wit. Voorhoofd, hals en wangen waren eveneens wit, schedel, nek, rug en mantel waren van boven fraai lichtgrijs. Boven de roode oogen waren duidelijk donkere wenkbrauwen te zien; ook de snavel was donker. Op de grijze vleugels was een schuinverlopende breede, donkergrijze band duidelijk te onderscheiden; de pooten waren lichtrose. Indien men over een goede kijker beschikt, is het schieten van zoo'n goed kenbare vogel stellig onnoodig. Bovendien zou een ornitholoog-met-een-geweer niet het aardige tafereeltje uit het dierenleven hebben waargenomen, dat ik nu te zien kreeg.

De „*heulang*” reinigde zich een poosje, keek aandachtig met dien eigenaardigen intensieven roofvogelblik om zich heen en vloog toen naar de bebladerde kruin van een hoogen mangga en ging daar zitten.

Plotseling verschenen nu twee kraaien (*gaoks*) op het tooneel en vielen verwoed op den *heulang* aan. Nu begon een luchtgevecht, minstens even interessant als van twee aëroplanes, maar heel wat onschuldiger. De kraaien vervolgden den roofvogel fel, doch deze steeg snel boven deze loggere vliegers en stootte op valkenmanier, met halfgesloten vleugels, bliksemsnel op den kraai, die het dichtst onder hem was. Maar nu kon men de behendigheid der kraaien bewonderen. Steeds gelukte het hen de wouw te ontsnappen, of door een „looping the loop”, of door een „feuille morte”. Ze bleven verder steeds in de nabijheid der boomkruinen en als de aanval te gevaarlijk was, vlogen ze dwars door de boomkruinen, waar de wouw ze niet volgde. Ging de wouw even zitten, dan werden de kraaien ongelooflijk brutaal en streken tot bijna op den meeuwachtigen roofvogel neer. Deze vloog dan weer op en vervolgde dan den één, dan den ander zijner zwarte vervolgers onder 't uitstooten van hooge schelle kreten.

Ten slotte, na een felle en rusteloze vervolging van den wouw, gaven de kraaien het op. Met loomen vleugelslag, alsof ze moedeloos waren, ruimden ze het veld; de roofvogel bleef.

Wat de reden van den strijd mag zijn geweest, kon ik niet vinden. Een nest was op de plaats, waar de wouw herhaaldelijk neerstreek, niet te vinden. Misschien een strijd om 't jachtterre'n? Even tevoren had ik een kraai zien wegvliegen, die door een veel kleineren vogel heftig en volhardend vervolgd werd; veel goeds hadden de kraaien dus niet in den zin. Misschien had de wouw boven in die kruin nog de rest van een buit opgeborgten, misschien was ook pure antipathie de aanleiding.

Deze roofvogel is een der gemakkelijk kenbare soorten. KONINGSBERGER geeft als (maleischen) naam, dien van *alap² bankong*. Ook zou hij (volgens v. BALEN) als *alap² tikoes* of *heulang-rajok* bekend staan. De wetenschappelijke naam is *Elanus hypoleucus* Gould. Ik vroeg den naam aan een inlander en deze noemde den naam *heulang kějěp*. In VAN BALEN en in KONINGSBERGER staan afbeeldingen van den fraaien vogel. KONINGSBERGER haalt DE BOCARMÉ aan, die „de zeer juiste opmerking” maakt, „dat men dezen roofvogel door zijne kleuren en zijne zachte en gemakkelijke wijze van vliegen van verre zeer licht voor een meeuw of een zeezwaluw zou aanzien”. „Na den oogsttijd zweeft hij gaarne boven rijstvelden en stort zich met juistheid op muizen neer, die zijn gewone voedsel uitmaken; de huid en de beenderen werpt hij in den vorm van een bal weder uit, evenals de Torenvalken. Hij vangt ook groote insecten.... hij versmaadt intusschen ook vogels en reptielen niet”.

Tenslotte moet ik helaas nog den leelijken naam van Witborst-Bastaard-wouw vermelden, dien VAN BALEN hem met zoo goede bedoelingen geeft.